

Na osnovu člana 10 stav 3 Zakona o sredstvima za zaštitu bilja ("Službeni list CG", br. 51/08 i 18/14), Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, uz saglasnost Ministarstva zdravlja, donijelo je

Program realizacije periodičnih pregleda uređaja za upotrebu pesticida za 2026. godinu*

Program je objavljen u "Službenom listu CG", br. 63/2026 od 11.5.2026. godine.

* U ovaj program prenešena su pravila za funkcionisanje opreme za upotrebu sredstava za zaštitu bilja u skladu sa Aneksom II Direktive 128/2009/EC Evropskog parlamenta i Savjeta od 21. oktobra 2009. kojom se uspostavlja okvir za akciju Zajednice da se postigne održivo korišćenje pesticida i Implementaciona odluka Komisije (EU) 2024/373 od 24. januara 2024. o usklađenim standardima za inspekciju opreme za primjenu pesticida u upotrebi, izrađena kao podrška Direktivi 2009/128/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta;

Programom realizacije periodičnih pregleda uređaja za upotrebu pesticida (u daljem tekstu: Program) određuju se vršioци, broj uređaja i kontrolne liste za uređaje za upotrebu pesticida.

Program podržava realizaciju Nacionalnog plana za održivu upotrebu sredstava za zaštitu bilja za period od 2021. do 2026. godine ("Službeni list CG", broj 115/21) i to realizaciju Cilja 5.4 Uspostavljen i unaprjeđen sistem za uređaje za primjenu pesticida.

Uređaji za upotrebu sredstava za zaštitu bilja (u daljem tekstu: uređaji) su namijenjeni za primjenu sredstava za zaštitu bilja na otvorenom polju ili u zatvorenom prostoru, uključujući djelove potrebne za rad uređaja (rasprskivač, manometar, filteri, oprema za čišćenje rezervoara i drugi djelovi).

Cilj Programa je provjera tehničke ispravnosti i funkcionalnosti uređaja i provjera pojedinačnih radnih djelova tih uređaja, kao i procjena rizika po rukovaoca ali i radnu i životnu sredinu.

Kontrola uređaja podrazumijeva primjenu pravila za provjeru tehničke ispravnosti uređaja čime se obezbjeđuje ispunjavanje ekoloških zahtjeva i na najmanju moguću mjeru smanjuju štetni uticaji na zdravlje ljudi, bilja, životinja i životnu sredinu koji bi mogli prouzrokovati neispravni uređaji i u cilju uspostavljanja sistema redovnih pregleda uređaja koji su već u upotrebi.

Programom su određeni prioriteti u skladu sa dostupnim podacima o broju uređaja i program ne obuhvata ručne ili ledne motorne prskalice (bez barometra), kao i druge slične uređaje. Prioriteti su definisani, u skladu sa analizom rizika, na osnovu dokaza o utvrđenim nepravilnostima sa ciljem utvrđivanja stvarnog stanja uređaja na teritoriji Crne Gore kroz upotrebu kontrolnih lista datih na Obrascima 1 i 2 koji čine sastavni dio ovog Programa.

Program se sprovodi radi: unaprjeđenja bezbjednosti radnika koji koriste uređaje za upotrebu pesticida, kao i drugih lica koja ulaze na tretirane površine ili se nalaze u blizini istih, smanjenja potencijalnih rizika od zagađenja životne sredine i radi efikasnije kontrole štetnih organizama.

Promjene na uređajima mogu da dovedu do navedenih rizika, pa ih je potrebno provjeravati u cilju utvrđivanja nepravilnosti, radi njihovog otklanjanja i sprovođenja pravovremenih mjera.

Program podrazumijeva terenske obilaskе sa popisom uređaja za upotrebu sredstava za zaštitu bilja i provjeru uređaja kod 40 registrovanih poljoprivrednih proizvođača, uključujući djelove potrebne za rad uređaja (rasprskivač, manometar, filteri, sita, oprema za čišćenje rezervoara) i provjeru njihovog rada i organizovanje najmanje dvije edukacije.

Procjena:

R.br.	Opis	Broj
1.	realizacija Programa monitoringa uređaja za upotrebu pesticida	- pregledanih uređaja minimum 40; - održanih edukacija minimum 2;

Programom se obuhvataju poljoprivredni subjekti koji posjeduju uređaje za upotrebu pesticida i imaju znatne poljoprivredne površine na kojima upotrebljavaju pesticide, kao i poljoprivredni subjekti koji svoje poljoprivredne proizvode plasiraju na tržište, radi sertifikacije i dobijanja podataka o ispunjavanju propisanih uslova i ciljeva Nacionalnog plana za održivu upotrebu pesticida.

Pri izboru za monitoring uzimaju se u obzir slijedeći faktori: poljoprivredna površina, zastupljenost na tržištu, obim proizvodnje i prometa, kao i podaci o neusaglašenostima iz prethodnih perioda.

Prema podacima iz literature, štetni organizmi ugrožavaju gajene biljke i prehrambene proizvode, smanjujući rodost biljaka za 15-20% u razvijenim zemljama i preko 40% u nerazvijenim zemljama što je ujedno i glavni razlog upotrebe pesticida. U praksi često primjena uređaja ne garantuje i efikasnost korišćenja.

Radi sigurnosti, zaštite zdravlja ljudi i životne sredine vlasnici uređaja najmanje jednom u tri godine, kod ovlašćenih pravnih lica (u daljem tekstu: pravno lice), treba da vrše provjeru tehničke ispravnosti radi označavanja uređaja. Novi uređaji se prvi put provjeravaju pet godina od dana kupovine.

Ravnomjerna raspodjela sredstava za zaštitu bilja na ciljnu površinu, obezbjeđuje se jedino ispravnim uređajima koji se koriste u skladu sa uputstvima proizvođača i koji su u skladu sa tehničkim zahtjevima i postupcima ocjenjivanja

usaglašenosti u skladu sa Kontrolnom listom 1 dio A, a ovlašćena pravna lica vrše provjeru uređaja u skladu sa Kontrolnom listom 1 dio B pri čemu se za ispravní uređaj izdaje potvrda o ispravnosti (sertifikat) u skladu sa Kontrolnom listom 2 pri čemu se jedan primjerak sertifikata dostavlja Upravi i vrši označavanje istog propisanom oznakom u skladu sa Kontrolnom listom 1 Dio G.

Osim zahtjeva u skladu sa propisom kojim se uređuje zaštita na radu, uređaji treba da ispunjavaju i zahtjeve za:

- hemijsko tretiranje sjemenskog materijala iz Kontrolne liste 1 dio C;
- zamagljivanje iz Kontrolne liste 1 dio D;
- inkorporaciju granula iz Kontrolne liste 1 dio E;
- suzbijanje rasta nepoželjnog bilja pored željezničkih pruga (vozovi, dvokolica) iz Kontrolne liste 1 dio F.

Odabir se vrši sistemom slučajnog uzorka u skladu sa analizom rizika na osnovu postojanja dokaza o nepravilnostima:

Sistem rangiranja	
Nivo rizika	Vrsta monitoringa
Nizak nivo prioriteta: - ne postoji dokaz o nepravilnosti (izvor: dosadašnja praćenja, izvještaji ili drugi podaci); - nizak nivo očekivanih nepravilnosti; - manja zastupljenost.	Rutinski u cilju provjere usaglašenosti i obezbjeđenja potrebnih informacija.
Srednji nivo prioriteta: - postoji dokaz o nepravilnosti (izvor: dosadašnja praćenja, izvještaji ili drugi podaci); - očekivana pojava nepravilnosti; - veća zastupljenost; - narastajuća popularnost.	Rutinski u cilju provjere usaglašenosti i obezbjeđenja potrebnih informacija, radi praćenja prethodnih rezultata.
Visok nivo prioriteta: - skoriji dokaz o nepravilnosti (izvor: dosadašnja praćenja, izvještaji ili drugi podaci); - dokaz o opasnosti za ljude, bilje, životinje ili životnu sredinu; - očekivana pojava ciljane nepravilnosti.	Ciljani za identifikovane probleme.

Monitoring vrše ovlašćena pravna lica uz korišćenje kontrolnih lista. Prilikom monitoringa ovlašćeno pravno lice popunjava kontrolne liste koje su sastavni dio ovog programa i koje služe za dalje praćenje stanja. Ovlašćeno pravno lice izvještaj i popunjene kontrolne liste dostavlja i organu uprave nadležnom za fitosanitarne poslove - Odsjek za promet i registraciju sredstava za zaštitu i ishranu bilja.

Sredstva za sprovođenje ovog programa obezbijedena su Budžetom Crne Gore za 2026. godinu Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove (organizacioni kod 41107) - Program Poljoprivreda (programski kod 16 002), Potprogram Bezbjednost hrane, veterina i fitosanitarni poslovi (programski kod 16 002 005), Aktivnost Upravljanje i administracija Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove (programski kod 16 002 005 001) Aktivnost Program fitosanitarnih mjera (programski kod 16 002 005 004) izdatak 4149 - Ostale usluge, a u skladu sa Programom fitosanitarnih mjera za 2026. godinu.

Ovaj program objaviće se u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 04-309/26-7297/1

Podgorica, 30. aprila 2026. godine

Ministar,
Vladimir Joković, s.r.

Obrazac 1 (Kontrolna lista 1)

Obrazac 2 (Kontrolna lista 2)